

Ioannes Oculus

Polish with John dla zaawansowanych #22

Historia Polski w pigułce

Witam w nowym odcinku podcastu [Polish with John dla zaawansowanych](#). Jest to podcast dla uczących się polskiego na wyższym poziomie. Do każdego odcinka będzie załączony zapis całego tekstu na moim blogu [polishwithjohn.com](#). Linki znajdziecie w opisie.

Pomyślałem, że skoro ostatnio podróżowaliśmy w czasie, to dzisiaj też możemy to zrobić. Sądzę, że może trochę Was zainteresować historia Polski. Oczywiście nie ze wszystkimi szczegółami, ale tak ogólnie i bardzo krótko. Bardzo krótko, czyli w pigułce.

Wszystko zaczęło się w roku... Hmm... Tak naprawdę nie wiemy dokładnie. Polskie ziemie zamieszkiwały plemiona słowiańskie zanim jeszcze mamy na ten temat zapisy historyczne. Istnieje legenda o Lechu, założycielu państwa polskiego, ale to tylko legenda. Przenosząc się do czasów historycznych należy wspomnieć o Mieszku I. Ten władca zjednoczył plemiona zamieszkujące polskie ziemie pod przewodnictwem plemienia Polan - stąd późniejsza nazwa naszego kraju. W 966 roku książę Mieszko I przyjął chrzest i w ten sposób nasz kraj trafił w obręb kultury zachodnioeuropejskiej. Jego syn, Bolesław Chrobry, kontynuował pracę ojca, kraj rósł i się rozwijał. Sam Bolesław pod koniec życia został koronowany na pierwszego króla Polski, co w tamtych czasach oznaczało pełną niezależność państwa na arenie międzynarodowej.

Ci dwaj władcy należeli do dynastii Piastów. Dynastia to rodzina panująca, w której władza przechodzi z ojca na syna. Wśród ważniejszych jej przedstawicieli należy wymienić Bolesława Krzywoustego, Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego. Bolesław Krzywousty umacniał kraj, ale niefortunną decyzją spowodował, że po jego śmierci Polska została podzielona na dzielnice między jego synów. Ci, niestety, zaczęli wzajemne wojny o panowanie i w ten sposób osłabiali kraj jako całość. Ten okres przeszedł do historii znany jako rozbięcie dzielnicowe. Jego koniec nastąpił za czasów panowania Władysława Łokietka. To on, a później jego syn Kazimierz Wielki, zakończyli ten niefortunny okres w naszej historii i przystąpili do obudowy państwa. Jeden z polskich kronikarzy, Długosz, tak podsumował efekt pracy Kazimierza Wielkiego: “zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną”.

Niestety Kazimierz zmarł nie pozostawiając męskiego potomka i na tronie polskim, zgodnie z umową między oboma królami, zasiadł Ludwik Węgierski. W ten sposób Polskę i Węgry połączyła unia personalna, czyli oba kraje miały tego samego króla. Po Ludwiku przyszedł czas na jego córkę Jadwigę Andegaweńską, która została królem Polski w 1384 roku. Tak, już w czternastym wieku, na tronie polskim zasiadła kobieta, która sprawowała najważniejszą funkcję w państwie, mogła prowadzić wojska do boju, a do tego zdobyła sobie miłość poddanych. Chociaż była bardzo młoda, to tak pisał o niej znany już nam Długosz: “wszystko co mówiła lub czyniła znamionowało sędziwego wieku powagę”.

Oczywiście, aby władza mogła być przekazywana, Jadwiga musiała znaleźć męża. Cóż, to nie ona go znalazła, ale jego jej znalaziono. Nie była to sprawa łatwa, ale ostatecznie jej mężem został Władysław Jagiełło, który był wielkim księciem litewskim. Tak rozpoczęły się dzieje dynastii Jagiellonów i unii z Litwą. Unii, która obu naszym krajom przyniosła rozkwit i bogactwo, a potem, niestety, między innymi to bogactwo, doprowadziło do upadku Rzeczypospolitej, jak wówczas nazywały się nasze kraje. Dynastia Jagiellonów rozbudowywała kraj, a gdy zmarł ostatni z jej męskich przedstawicieli, to w Polsce królowie zaczęli być wybierani w ramach wolnych elekcji. Były to, w dzisiejszym rozumieniu, wybory na króla. Głosowała szlachta, a głos każdego szlachcica, bogatego czy biednego, miał taką samą wagę. Niestety czasy panowania królów elekcyjnych, to też czasu powolnego upadku kraju. Szlachta, a zwłaszcza najbogatsi z nich, czyli magnaci, byli bogatsi od samego króla. Ten z czasem tracił władzę i w kraju zaczęło się dziać źle. Gdy przyszedł czas reform i rozpoczęły się pierwsze zmiany na lepsze, trzy sąsiednie kraje nie pozwoliły na odbudowę państwa. Trzy razy obce wojska wchodziły na tereny Rzeczypospolitej i za każdym razem odbierały nam sporą część terytorium. Trzy razy dochodziło do rozbiorów, a każdy z trzech zaborców niezwykle się wzbogacił grabiąc polskie i litewskie dobra. W 1795 nasz kraj zniknął z map Europy podzielony między Rosję, Prusy i Austrię. Jednak nie zniknęli Polacy i cały czas byli obecni na arenie dziejowej. Możemy ich spotkać na całym świecie, nawet w Ameryce, gdy walczyli jak Kazimierz Pułaski o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Mimo rozbiorów

---

polska kultura dalej się rozwijała. Dzięki temu potem, po 123 latach niewoli, w 1918 roku po I Wojnie Światowej Polska powróciła na mapę Europy.

W ogromnym skrócie opisałem Wam nasze polskie dzieje. To ponad tysiąc lat historii, więc opowiadać mógłbym całymi godzinami, a i tak nie opowiedziałbym wszystkiego. Jeżeli jesteście zainteresowani tematem, to koniecznie dajcie mi znać. Chętnie odpowiem na wasze pytania w kolejnych odcinkach.

A na dzisiaj to tyle. Dziękuję za to, że byliście ze mną. Na blogu ioannesoculus.com albo polishwithjohn.com znajdziecie zapis całego odcinka oraz dodatkowe materiały. Będę także bardzo wdzięczny za wsparcie przez [serwis Patreon](https://www.patreon.com/), ponieważ chcę dalej tworzyć dla was podcasty. Dla wspierających co jakiś czas umieszczam na serwisie dodatkowe materiały. A następny odcinek *Polish with John dla zaawansowanych* już za tydzień! Trzymajcie się zdrowo!

elementy muzyczne podcastu: "Sing Swing Bada Bing" Doug Maxwell/Media Right Productions; source: <https://www.youtube.com/audiolibrary/music> (attribution not required)